

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1531/2021
24.11.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Стојан Такић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милош Тодоровић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији туженог ББ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2823/20 од 24.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 24.11.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2823/20 од 24.11.2020. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П 5677/19 од 14.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди према туженима да је тужилца власник 1/3 идеалних делова од КП бр. ... на мзв. „...“, пашњак 3. класе у површини од 44,44 ара, уписане у ЛН бр. ... КО ..., по основу наслеђивања од пок. оца ГГ бив. из ..., те да су тужени дужни да признају и трпе да се код СКН у Лесковцу упише као сувласник на истој, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженима на име трошкова парничног поступка исплати новчани износ од 130.450,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2823/20 од 24.11.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Лесковцу П 5677/19 од 14.07.2020. године, тако што је утврђено према туженима да је тужилца власник на 1/3 идеалних делова КП бр. ... на месту званом „...“, пашњак 3. класе у површини од 44,44 ара, уписане у ЛН бр. ... КО ..., по основу наслеђивања од пок. оца ГГ бив. из ..., што су тужени дужни да признају и трпе да се код СКН у Лесковцу тужилца упише као сувласник. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужилци на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 160.600,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени ББ изјавио је ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља и туженици су деца сада пок. ГГ, бив. из Уговором о купопродаји Ов. бр. .../... од 23.11.1966. године сада пок. ГГ је од сада пок. ДД из ... купио предметну кат. парцелу бр. ..., у целости исплатио купопродајну цену, ушао у посед и државину исте и исту непрекидно несметано користио све до своје смрти 1999. године, након чега је кат. парцелу бр. ... наставио да обрађује његов син ББ. Продавац наведене кат. парцеле, сада пок. ДД је са ЂЂ и ЕЕ закључио Уговор о доживотном издржавању оверен пред Среским судом у Лесковцу Р 1024/57 дана 31.08.1957. године којим је своју целокупну имовину за случај смрти пренео даваоцима издржавања, међу којима је била и предметна кат. парцела, па су је исти након смрти примаоца издржавања код СКН уписали на своје име. Због наведеног предметна кат. парцела није ушла у оставинску масу оставиоца пок. ГГ у предмету О бр. .../... . У оставинском поступку, овде тужени ББ је предао суду уговор о поклону Ов. бр. .../... од 09.12.1997. године, који је закључио са својим оцем сада пок. ГГ, којим му је ГГ пренео у својину сву своју непокретну имовину. Тужиља и тужена ВВ су се са тим уговором о поклону сагласиле, односно нису га оспоравале и заједно са туженим ББ су постигле договор да још једна кат. парцела која је била уписана на оставиоца припадне у својину туженом ББ, а да пензиони заостатак наследи њихова мајка ЖЖ, након чега је по споразуму и донето решење о наслеђивању О бр. .../... дана 27.01.1999. године. Накнадно је преминула и мајка парничних странака ЖЖ. Међутим, у међувремену се као спорно појавило питање КП бр. ... у КО ... за коју постоји напред наведени уговор о купопродаји, а за коју тужиља сматра да је то новопронађена имовина и да на истој има право својине по основу наслеђа иза смрти оца, на 1/3 идеалних делова. Тужени ББ је закључио уговор о поклону Ов. бр. .../... дана 27.12.2013. године са ЕЕ и ЂЂ и по основу тог уговора је извршио промену на своје име на предметној КП бр. ... у катастру непокретности.

На основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је отац парничних странака, сада пок. ГГ од извршене купопродаје предметне кат. парцеле 1966. године био у поседу и државини исте као законит и савестан држалац све до своје смрти 1999. године, те да је пре смрти већ стекао право својине на истој по основу одржаја у смислу одредбе члана 28. Закона о основама својинскоправних односа, а да је тужиљи било познато да КП бр. ... представља заоставштину њиховог покојног оца, па с обзиром да су се тужиља и тужена Станија сходно члану 214. Закона о наслеђивању у оставинском поступку изјасниле да не оспоравају уговор о поклону којим је њихов отац своје непокретности пренео у својину сину, њиховом брату, овде туженом ББ и да су сагласне да непокретност која није обухваћена уговором о поклону припадне туженом ББ, а да

новчана средства припадну њиховој мајци, закључио да тужбени захтев тужиље није основан, одлучујући као у изреци своје пресуде.

Апелациони суд у Нишу је одлучујући о жалби тужиље, преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиље, утврђујући да тужиља није знала да предметна парцела представља заоставштину њиховог покојног оца, те да иста представља новопронађену имовину, јер се у оставинском поступку тужиља није одрекла наслеђа у односу на исту.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог ББ указује да је због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда, чињенично стање непотпуно утврђено. Наиме, побијаном пресудом другостепени суд није на основу утврђеног чињеничног стања на другачији начин применио материјално право преиначавајући првостепену пресуду, већ је извршио оцену доказа на другачији начин и на основу измењеног чињеничног стања усвојио тужбени захтев тужиље (што је могао учинити једино да је поступио по члану 383. став 3. и 4. ЗПП, а није). Наведено произилази из чињенице да се чињенично стање из нижестепених одлука разликује у односу на утврђење да ли предметна КП бр. ... представља накнадно пронађену имовину, или не (сходно члану 128. ЗВП или сходно члану 130. став 2. ЗВП) што је од значаја за доношење правилне и законите одлуке у смислу члана 20. и члана 41. Закона о основама својинскоправних односа.

Ово са разлога што је првостепени суд након спроведеног доказног поступка, оценом свих писаних доказа и исказа саслушаних сведока и странака (исказ парничних странака, па и тужиље на главној расправи од 08.10.2018. године) утврдио да је странкама – законским наследницима, дакле и тужиљи било познато да је спорну кат. парцелу њихов отац купио 1966. године наведеним уговором о купопродаји, да је у целости исплатио купопродајну цену, да је од извршене купопродаје 1966. године па све до своје смрти 1999. године био у поседу и државини исте (и одржајем по члану 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа на истој стекао право својине) да је тужиља за куповину те кат. парцеле одувек знала, да је она заједно са својим оцем на истој радила, и да јој је познато да је и након очеве смрти брат, овде тужени ББ наставио да исту обрађује, те да се тужиља у оставинском поступку сагласила да сва имовина по уговору о поклону (који је сачинио њихов отац са братом, овде туженим ББ) припадне њеном брату, овде туженом ББ, као и катастарска парцела која није обухваћена уговором о поклону, након чега је донето оставинско решење О бр. .../... дана 27.01.1999. године на основу кога је сва непокретна имовина оставиоца припала овде туженом ББ, а да предметна КП 1402 није ушла у оставинску масу оставиоца. Због наведеног нејасан је закључак другостепеног суда да је погрешан закључак првостепеног суда да је тужиља приликом давања наследничке изјаве знала да предметна парцела представља заоставштину њиховог покојног оца и да је закључак првостепеног суда супротан утврђеном чињеничном стању. Ово тим пре што и сам другостепени суд у побијаној пресуди правилно прихвата правни став првостепеног суда да је оставилац, сада пок. ГГ постао власник на предметној КП ... КО ... по основу савесне и законите државине коју је имао од 1966. године све до своје смрти 1999. године, у смислу члана 28. Закона о основама својинскоправних односа, јер је по основу одржаја

постао власник по сили закона, самим наступањем услова прописаних за тај начин стицања и без уписа у јавне књиге.

Чињенично стање другачије од оног које је утврдио првостепени суд, другостепени суд може утврдити само на основу расправе одржане пред другостепеним судом, што исти није учинио у смислу члана 383. став 3. ЗПП, због чега је начинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП.

Како је због контрадикторног утврђења нижестепених судова да ли кат. парцела 1402 представља новопронађену имовину оставиоца или не, и датих разлога у другостепеној пресуди, чињенично стање остало непотпуно утврђено, то је другостепена пресуда морала бити укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и законом засновану одлуку.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога, применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци решења.

**Председник већа-судија,
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић